

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

9 juni 2006

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Eloi Glorieux en Jos Stassen, mevrouw Vera Dua
en de heren Rudi Daems en Jef Tavernier –**

betreffende de verhoging van de slaagkansen van de VN-conferentie Lichte Wapens

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door de heer Jan Roegiers**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke;

de heren Gilbert Bossuyt, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Tamsamani.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete, mevrouw Linda Vissers;

de heren Hubert Brouns, Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, mevrouw Trees Merckx-Van Goey;

de heren Louis Bril, Jean-Marie Dedecker, Marc van den Abeelen;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, Jacky Maes.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Loones.

Zie:

779 (2005-2006)

- Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2: Amendementen

INHOUD

	Blz.
I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER ELOI GLORIEUX NAMENS DE INDIENERS VAN HET VOORSTEL VAN RESOLUTIE.....	4
II. BESPREKING.....	4
III. STEMMINGEN	6
III.1. Stemming over de amendementen	6
III.2. Stemming over het geheel.....	6
Tekst aangenomen door de commissie	7

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme werd op datum van dinsdag 23 mei 2006 het voorstel van resolutie betreffende de verhoging van de slaagkansen van de VN-conferentie Lichte Wapens besproken. Het resolutievoorstel werd, na enkele kleine amenderingen, aangenomen bij eenparigheid van stemmen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER ELOI GLORIEUX NAMENS DE INDIENERS VAN HET VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De heer *Eloi Glorieux* wijst er bij de aanvang van zijn uiteenzetting op dat over ongeveer een maand in New York een herzieningsconferentie plaatsvindt over het VN-actieprogramma ter voorkoming en bestrijding van de illegale handel in lichte wapens. Deze conferentie is het belangrijkste internationale overleg over lichte wapens sinds de goedkeuring van het actieprogramma in kwestie in 2001. De internationale gemeenschap krijgt dus dra een unieke kans om het actieprogramma te versterken. Volgens de spreker is het echter niet zeker dat het ook effectief zover zal komen, want over de voorbereidende conferentie die reeds in januari 2006 plaatsvond, heeft hij alleen maar deprimerende persberichten te lezen gekregen. De voorbereidingsconferentie was met name een maat voor niets door de obstructie van de Verenigde Staten, Iran, Israël en Egypte. Ze vormden samen één front om elke vooruitgang in dit dossier tegen te gaan. China, Syrië, India en Pakistan steunden hen daarin.

Het VN-actieprogramma stelt dat strikte overheidscontrole op brokering van lichte wapens – transfers en tussenhandel – noodzakelijk is. Het actieprogramma legt anderzijds echter geen internationale norm op om deze activiteiten te reglementeren in overeenstemming met het internationaal recht. De heer Glorieux is van oordeel dat deze ernstige tekortkoming weggewerkt moet worden tijdens de herzieningsconferentie. Deze tekortkoming wegwerken zou de eerste belangrijke stap kunnen zijn naar een internationaal wapenhandelsverdrag.

Uit een persbericht van het Vlaams Netwerk Lichte Wapens over de mislukking van de voorbereidende conferentie is hem één zin in het bijzonder bijgeble-

ven: “Na vijftien dagen intens debat in New York verlaten de regeringsvertegenwoordigers de voorbereidende VN-conferentie over de strijd tegen de verspreiding en het misbruik van lichte wapens met bijna lege handen. Tussen start en slot van de conferentie hebben meer dan tienduizend mensen het leven verloren door toedoen van vuurwapens.”. In het voorstel van resolutie wordt verder vastgesteld dat er ook heel wat moorden en ongewilde ongevallen gebeuren met lichte wapens.

In het voorstel wordt ook verwezen naar de voorbereidende VN-conferentie van januari 2006 die de agenda moest vastleggen voor de herzieningsconferentie. Deze voorbereidende vergadering is door het verzet van acht hogergenoemde landen een maat voor niets geworden. Het is van cruciaal belang dat vooruitstrevende staten en regio's streven naar een slotdocument waarin maatregelen worden opgenomen ter verbetering van het actieprogramma. Dergelijk slotdocument is een belangrijke stap in de richting van een internationaal wapenhandelsverdrag.

De indieners vragen de Vlaamse Regering daarom de acht landen die dwarslagen schriftelijk te vragen hun verzet op te geven. Zo nodig kan het Vlaams Netwerk Lichte Wapens voor argumenten zorgen. Voorts vragen ze de Vlaamse Regering om via de Belgische delegatie in New York een actieve rol te spelen teneinde van de herzieningsconferentie een succes te maken. Aangezien wapenhandel tot de regionale bevoegdheden behoort, zouden de gewesten logischerwijze vertegenwoordigd moeten zijn in de Belgische delegatie. Ten slotte vragen de indieners aan de Vlaamse Regering om een internationaal wapenhandelsverdrag te promoten op de internationale fora. Dergelijk verdrag moet gebaseerd zijn op internationale normen die consistent zijn met de bestaande internationale verplichtingen.

Afsluitend wijst de heer Glorieux er op dat dit voorstel van resolutie nog voor de recente tragische gebeurtenissen in Antwerpen is geschreven. Deze gebeurtenissen hebben in eigen land reeds tot een strengere wapenwet geleid. Dat belet niet dat ook internationaal naar strengere normen gestreefd moet worden.

II. BESPREKING

De heer *Jan Roegiers* stelt vast dat zich de voorbije jaren geregeld zware incidenten hebben voorgedaan

die het gevolg waren van een al dan niet bewust misbruik van lichte wapens. De lijst van intra-familiale moorden en moorden op straat neemt alsmaar toe. Hij verwijst in die zin naar de dramatische moordpartij in Antwerpen en naar de moord gevolgd door zelfmoord op advocaat Hein Diependaele.

De gouverneur van Oost-Vlaanderen, de heer André Denys, heeft recent een wapeninzamelactie georganiseerd. Het was de bedoeling kleine, lichte wapens en jachtgeweren in te zamelen. Deze actie was een succes. De andere provinciegouverneurs werd ondertussen gevraagd een soortgelijke actie te organiseren.

De heer Roegiers benadrukt dat dit probleem heel reëel en nabij is. Hoewel de VN-conferentie over een wereldwijd probleem gaat, is het een goede zaak dat de Vlaamse Regering gevraagd wordt erop toe te zien dat België probeert de handel in lichte wapens te beperken. De VN-herzieningsconferentie is voor de regeringen de enige mogelijkheid om voor 2012 maatregelen te nemen die de bevolking beschermen. De regeringen kunnen algemene principes aanvaarden om de wapenhandel te controleren en om transfers te verhinderen naar bestemmingen waar de wapens gebruikt zullen worden om de mensenrechten te schenden, conflicten aan te wakkeren of de algemene ontwikkeling te schaden.

De spreker wijst erop dat regeringen nationale wapenwetten kunnen goedkeuren die het privéwapenbezit aan banden leggen. Alle goede wapenwetten ten spijt, zullen er echter steeds privéwapens blijven circuleren in het illegale circuit. De VN-herzieningsconferentie is volgens de heer Roegiers ook in dit opzicht erg belangrijk. De internationale wapenhandel moet aan banden worden gelegd om te vermijden dat de nationale wapenwetten steeds achter de feiten aanhollen. De internationale gemeenschap moet op die manier de lacunes dichten waarop de nationale wetgevers geen vat hebben.

De spreker sluit af met de melding dat de sp.a-spiritfractie het voorstel van resolutie zal goedkeuren.

De heer *Luc Van den Brande* stelt dat het voorstel van resolutie op het gepaste moment komt. Het probleem is ruimer dan de dramatische gebeurtenissen van de voorbije weken in Antwerpen. Alle voorstellen om dergelijke wapens tegen te gaan, moeten daarom gesteund worden. De spreker verwijst naar de initiatieven die de CD&V al eerder genomen heeft in deze context. De heer Van den Brande kan zich dan

ook volledig terugvinden in de doelstellingen van dit voorstel van resolutie.

Tekstueel heeft hij wel enkele kleine opmerkingen bij het dispositief van de resolutie. Het verschil tussen het Belgische buitenlandse beleid en het buitenlands beleid van de Belgische federatie is meer dan een louter verschil in benaming. Vlaanderen kan als rechtstreekse partner van een aantal multilaterale verbanden één en ander zelf doen, voor andere zaken is het aangewezen op samenwerking met het federale niveau. De heer Van den Brande stelt daarom voor punt één van het dispositief als volgt te wijzigen:

“vraagt de Vlaamse Regering : 1° er zowel zelf als via de federale regering bij de ambassades van... op aan te dringen...”. In deze vindt hij het belangrijk dat de Vlaamse Regering de federale regering zou pogen te overtuigen van het nut van een aantal acties. Te dien einde dient hij dan ook een amendement in die zin in (amendement nr. 1, stuk 779/2).

De heer *Roland Van Goethem* verklaart dat ook de Vlaams Belangfractie dit voorstel van resolutie steunt. Hij wijst er daarbij wel op dat een groot deel van de illegale handel in lichte wapens in Afrika plaatsvindt. Een aantal landen geeft daar onverantwoord veel geld uit aan wapens, geld dat beter gebruikt kan worden voor hun eigen ontwikkeling. Hij hoopt dat het in het vooruitzicht gestelde internationale verdrag daar mee paal en perk aan kan stellen.

De heer *Jan Loones* acht het voorliggende resolutievoorstel bijzonder lovenswaardig te zijn. Mutatis mutandis trekt hij de parallel met het verbod op anti-persoonsmijnen, dat zijns inziens het beste initiatief is dat ooit werd goedgekeurd in het federale parlement. Hij steunt het voorstel van resolutie dan ook volmondig. In het verlengde van de opmerking van de heer Van den Brande, raadt ook hij aan om na te gaan hoe er zo efficiënt mogelijk druk kan worden uitgeoefend. Zulks kan al dan niet samen met de federale regering gebeuren. De daadkracht van de Vlaamse Regering mag anderzijds wel niet afhankelijk zijn van de federale regering. Bij de formulering van het amendement moet men dus inderdaad zorgvuldig tewerkgaan. De spreker benadrukt ten slotte dat hij het volkomen eens is met de eerste paragraaf van de overwegingen. Vlaanderen is immers maar al te vertrouwd met de gruwel van de oorlog. De N-VA-fractie zal – bij gebreke aan stemrecht in commissie – dit voorstel van resolutie dan ook met enthousi-

asme goedkeuren wanneer het aan de agenda van de plenaire vergadering komt.

Mevrouw *Stern Demeulenaere* vindt de intentie achter dit voorstel van resolutie goed en lovenswaardig. Anderzijds wenst ze de commissieleden er toch op te attenderen dat landen bij hun naam noemen, ook gevaren inhoudt. De acht in het resolutievoorstel opgesomde landen zijn immers niet de enige landen bij wie de Vlaamse Regering zou moeten aandringen. De VLD zal dit voorstel van resolutie dan ook goedkeuren als er, zonder landen bij naam te noemen, ruimer verwezen wordt naar alle landen die weigeren mee te werken. Een amendement in die zin is derhalve wenselijk. De spreekster merkt daarbij op dat de acht landen ook bij naam genoemd worden in de memorie van toelichting, die jammer genoeg niet gewijzigd kan worden. Een wijziging van het resolutiedispositief zal derhalve moeten volstaan. Daarnaast vraagt zij in meer algemene zin om toch enigszins omzichtig om te springen met het tromgeroffel. De met veel moeite opgebouwde relaties met een aantal landen zijn geleidelijk aan aan het verbeteren. Al te opdringerig gedrag kan ertoe leiden dat de hele zaak opnieuw in het water valt.

De heer *Eloi Glorieux* verklaart er geen fundamenteel probleem mee te hebben om de namen in het beschikende gedeelte te vervangen door het meer algemene “de landen die obstructie plegen”. Hierdoor blijft de essentie van het resolutievoorstel immers onverlet. Omdat het een voorstel van resolutie betreft, wordt inderdaad niet de toelichting maar enkel het beschikende gedeelte goedgekeurd. Hij vraagt mevrouw Demeulenaere en de heer Van den Brande om een amendement in die zin in te dienen. Deze gaan hier gaarne op in (amendement nr. 2, stuk 779/2).

Mevrouw *Miet Smet* merkt op dat men zich ook niet blind mag staren op de actiemogelijkheden van respectievelijk de Vlaamse en de federale regering. Op het niveau van de Verenigde Naties, waar België en a fortiori ook Vlaanderen slechts kleine spelers zijn, is het met name veel effectiever om vanuit de Vlaamse Regering vooral de Europese Unie te steunen in haar inspanningen. De Europese Unie bereidt deze VN-conferentie voor. In een toevoeging aan het eerder genoemde amendement van de heer Van den Brande zal daarom ook naar de Europese Unie verwezen worden (amendement nr. 3, stuk 779/2).

Mevrouw *Anne Marie Hoebeke* wenst in de marge van deze bespreking en zonder in enigerlei mate afbreuk te willen doen aan de essentie en de nobele bedoelingen van het resolutievoorstel, toch ook een institutioneel-juridische randbemerking te maken.

Met name vraagt zij zich af of de Vlaamse Regering überhaupt in staat is om een Belgische delegatie instrumenten aan te reiken. Haars inziens zou men naar de toekomst toe toch best voorzichtig omspringen met dit soort van, ongetwijfeld goed bedoelde, verklaringen. Kwestie van de effectiviteit ervan niet ab initio te ondergraven.

III. STEMMINGEN

III.1. Stemming over de amendementen

Amendement 1

Ter stemming gelegd, wordt amendement nr. 1 van de heer Luc Van den Brande, de dames Anne Marie Hoebeke en Anissa Tamsamani, de heren Jan Loones en Jan Roegiers en mevrouw Stern Demeulenaere, aangenomen bij unanimité van 12 stemmen.

Amendement 2

Ter stemming gelegd, wordt ook amendement nr. 2 van mevrouw Stern Demeulenaere, de heren Luc Van den Brande, Jan Roegiers en Jan Loones en de dames Miet Smet en Anissa Tamsamani, aangenomen bij unanimité van 12 stemmen.

Amendement 3

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook amendement nr. 3 van de heer Luc Van den Brande, de dames Anne Marie Hoebeke en Anissa Tamsamani, de heren Jan Loones en Jan Roegiers en mevrouw Stern Demeulenaere, aangenomen bij unanimité van 12 stemmen.

III.2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt de aldus geamendeerde resolutietekst, tenslotte eveneens aangenomen bij unanimité van 12 stemmen.

De verslaggever,

Jan ROEGIER

De voorzitter,

Karim VAN OVERMEIRE

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

– aangezien:

1° door de historische context van slagvelden in verschillende gruwelijke oorlogen, de Vlaamse bevolking gevoelig is ten opzichte van wapens en bewapening in het algemeen;

2° België met succes het voortouw heeft genomen in de strijd tegen de landmijnen;

3° ons land zich recent ook heeft verzet tegen aanmaak en gebruik van clusterbommen;

– overwegende dat:

1° de meeste landen inspanningen leveren voor de bescherming van mensen tegen gewapend geweld;

2° er desondanks nog veel moorden maar vooral zeer veel dodelijke ongevallen gebeuren met lichte wapens;

3° in januari 2006 een voorbereidende VN-conferentie rond lichte wapens werd gehouden die tot doel had de agenda op te stellen voor de grote VN-conferentie over de strijd tegen de verspreiding en het misbruik van lichte wapens van juni 2006;

4° deze voorbereidende vergadering een maat voor niets geworden is door het verzet van acht deelnemende landen tegen een betere controle;

5° het van cruciaal belang is dat tijdens de Herzieningsconferentie vooruitstrevende staten en regio's streven naar een slotdocument waarin ook maatregelen ter verbetering van het Actieprogramma worden opgenomen;

6° het Actieprogramma geen internationale normen vermeldt om transfers en brokering van lichte wapens in overeenstemming met het internationale recht te reglementeren;

7° de Herzieningsconferentie de gelegenheid biedt om tot een overeenkomst te komen over de ver-

antwoordelijkheden van staten inzake internationale transfers van wapens, consistent met de bestaande verplichtingen van landen volgens het internationale recht;

8° dit de totstandkoming van een internationaal wapenhandelsverdrag (ATT) op VN-niveau zou bewerkstelligen;

9° reeds in oktober 2006, tijdens de Eerste Commissie van de Verenigde Naties, beslist kan worden om een ATT het onderwerp te maken van een afzonderlijk onderhandelingsproces;

– vraagt de Vlaamse Regering:

1° er zowel zelf als via de federale regering bij de ambassades van de landen die obstructie plegen op aan te dringen om hun verzet tegen een inperking van de handel in lichte wapens op te geven;

2° zelf via de Belgische delegatie in New York een actieve rol te spelen opdat de conferentie in juni-juli 2006 toch nog een succes zou worden, door er onder andere voor te ijveren dat de 'Global Principles for International Arms Transfers', zoals gepromoot door de Control Arms Campagne, in de slottekst van de conferentie worden opgenomen;

3° zowel via de Belgische delegaties, via de Europese Unie, als via eigen optreden een voortrekkersrol te spelen in het promoten op internationale fora van een internationaal wapenhandelsverdrag gebaseerd op internationale normen die consistent zijn met de bestaande verplichtingen van landen volgens het internationale recht.